

**ANALIZA STANU GOSPODARAKI
ODPADAMI KOMUNALNYMI
NA TERENIE GMINY GRYFÓW ŚLĄSKI
ZA 2019 ROK**

Gryfów Śląski, 30 kwiecień 2020 r.

1. Wstęp

W związku ze zmianą przepisów dotyczących gospodarki odpadami oraz przesunięciem terminu złożenia przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości oraz podmioty zbierające odpady komunalne sprawozdań za 2019 rok, wydłużonym z dnia 31 stycznia do dnia 30 czerwca 2020 r., w ustawowym terminie przeprowadzenia analizy stanu gospodarki odpadami, nie jest możliwe wyliczenie osiągniętych przez gminę poziomów recyklingu i odzysku poszczególnych frakcji odpadów a tym samym przeprowadzenia rzetelnej oceny istniejącego systemu gospodarki odpadami. W związku z powyższym prezentowana poniżej analiza zostanie uzupełniona o brakujące dane po uzyskaniu wszystkich wymaganych sprawozdań za 2019 rok, o których mowa w art. 9n ust. 1 oraz art. 9nb ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j.: Dz.U. z 2019 r. poz. 2010 ze zm.).

2. Podstawa prawna przeprowadzania rocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi

Obowiązek sporządzenia analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi wynika z treści art. 3 ust. 2 pkt 10 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j.: Dz.U. z 2019 r. poz. 2010 ze zm.). W myśl art. 9tb ww. ustawy na podstawie sprawozdań złożonych przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, podmioty prowadzące punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych, podmioty zbierające odpady komunalne, informacji przekazanych przez prowadzących instalacje komunalne oraz na podstawie rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi oraz innych dostępnych danych o czynnikach wpływających na koszty systemu gospodarowania odpadami komunalnymi burmistrz sporządza analizę stanu gospodarki odpadami komunalnymi obejmującą w szczególności:

- 1) możliwości przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych,
- 2) potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi,
- 3) koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych w podziale na wpływy, wydatki i nadwyżki z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- 4) liczbę mieszkańców,
- 5) liczbę właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12,
- 6) ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy,
- 7) ilość niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i bioodpadów stanowiących odpady komunalne, odbieranych z terenu gminy oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych.

Głównym celem analizy jest zatem dostarczenie niezbędnych informacji dla stworzenia efektywnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi.

3. Ogólne informacje o systemie gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Gminy Gryfów Śląski w 2019 roku.

Gmina Gryfów Śląski systemem gospodarki odpadami komunalnymi objęła zarówno nieruchomości zamieszkałe, jak i nieruchomości niezamieszkałe (na mocy uchwały nr XXVI/132/12 Rady Miejskiej Gminy Gryfów Śląski z dnia 28 grudnia 2012 r. w sprawie przejścia obowiązku odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne).

W wyniku przeprowadzonego w 2018 r. przetargu, a następnie zgodnie z zawartą umową nr 447/2018 z dnia 21 grudnia 2018 r., usługę odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych w 2019 roku świadczyło Konsorcjum firm: Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych „Izery” Sp. z o.o. ul. Kargula i Pawlaka 16, 59-623 Lubomierz oraz Zakład Gospodarki i Usług Komunalnych Spółka z o.o. w Lubaniu, ul. Bankowa 8, 59-800 Lubań. Wszystkie odebrane odpady z terenu gminy kierowane były do Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK) w Lubaniu.

Od właścicieli nieruchomości odbierane były odpady zmieszane oraz frakcje selektywnie zebranych odpadów komunalnych, tj.: papier, tworzywa sztuczne i metale oraz szkło.

Na terenie gminy funkcjonuje jeden stacjonarny Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), mieszczący się na terenie Zakładu Budżetowego Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Gryfowie Śląskim przy ul. Kolejowej 42. PSZOK czynny jest w dni robocze, od poniedziałku do czwartku, w godzinach od 8.00 do 12.00 oraz w piątki od godziny 14.00 do 18.00. Do PSZOK-u w ramach ponoszonej opłaty za odpady przyjmowane są od mieszkańców m.in.: odpady budowlane i rozbiórkowe, chemikalia, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, baterie i akumulatory, odpady budowlane i rozbiórkowe pochodzące z drobnych prac remontowych, zużyte opony, odpady zielone, szkło, tworzywa sztuczne, przeterminowane leki.

Odbiór odpadów zmieszanych oraz zebranych selektywnie od właścicieli nieruchomości w 2019 roku odbywał się z częstotliwością określoną Uchwałą Nr XXI/112/16 Rady Miejskiej Gminy Gryfów Śląski z dnia 28 czerwca 2016 r. w sprawie sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie gminy Gryfów Śląski.

Przeterminowane leki zbierane były w aptekach (w specjalnie przeznaczonych do tego celu pojemnikach).

Dodatkowo na terenie miasta Gryfów Śląski zlokalizowane są tzw. „gniazda” selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, czyli ogólnodostępne pojemniki do których można wrzucać wydzielone frakcje selektywnie zebranych odpadów, tj.: papier, tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe i metale, szkło oraz odpady biodegradowalne.

4. Analiza wysokości opłat oraz kosztów poniesionych w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych.

Gmina w zamian za usługę odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych pobiera od właścicieli nieruchomości miesięczną opłatę. Wpływy z opłat za odpady w całości przeznaczone są na pokrycie kosztów funkcjonowania systemu gospodarki odpadami, w tym kosztów odbioru, transportu oraz zagospodarowania odebranych z nieruchomości odpadów komunalnych.

Wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi pochodzącymi z nieruchomości zamieszkałych ustalana była na podstawie ilości osób tworzących gospodarstwo domowe. W przypadku nieruchomości niezamieszkałych wysokość miesięcznej opłaty za gospodarowanie odpadami określana była na podstawie zadeklarowanej ilości i wielkości pojemników (zgodnie z Uchwałą Rady Miejskiej Gminy Gryfów Śląski nr XXI/113/16 z dnia 28 czerwca 2016r. w sprawie wyboru metody ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz stawki opłaty).

W tabeli 3.1. i tabeli 3.2. przedstawiono miesięczne stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla nieruchomości zamieszkałych oraz nieruchomości niezamieszkałych obowiązujące w 2019 r. Stawki te nie były zmianie od 2013 roku.

Tab.3.1. Miesięczne stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla nieruchomości zamieszkałych, obowiązujące na terenie Gminy Gryfów Śląski w 2019 r.

Gospodarstwa domowe	Teren miejski (przy segregacji)	Teren wiejski (przy segregacji)	Odpady zbierane nieselektywnie
jednoosobowe	19 zł	17 zł	28 zł
dwuosobowe	35 zł	31 zł	53 zł
trzyosobowe i więcej	51 zł	45 zł	78 zł

Tab.3.2. Miesięczne stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla nieruchomości niezamieszkałych, obowiązujące na terenie Gminy Gryfów Śląski w 2019 r.

miesięczna opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi-pojemnik 120 l	odpady zbierane selektywnie	odpady zbierane nieselektywnie
	48 zł	60 zł

Obowiązkiem właścicieli nieruchomości jest wyposażenie posesji w pojemniki lub worki do gromadzenia odpadów komunalnych we własnym zakresie.

W 2019 roku nie wydano żadnej decyzji administracyjnej z art. 6 ust 1-12 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach wobec właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1 ww. ustawy.

5. Liczba mieszkańców gminy oraz ilość złożonych deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi

Liczba mieszkańców Gminy Gryfów Śląski na dzień 31.12.2019 r. zameldowanych na pobyt stały i czasowy wynosiła **9 533** osób (według danych z ewidencji ludności), w tym:

- miasto – **6 507** osób, co stanowi 68 % mieszkańców gminy,
- sołectwa – **3 026** osób, co stanowi 32% mieszkańców gminy.

Systemem gospodarowania odpadami komunalnymi (według złożonych deklaracji-stan nadzień 31.12.2019 r.) zostało objętych **2 387** gospodarstw domowych oraz **361** nieruchomości niezamieszkałych.

Na nieruchomości zamieszkałe złożono **2 347** deklaracji (**858**– sołectwa), w tym:

- deklaracje osób, które zadeklarowały zbiórkę odpadów w sposób selektywny – **2 347**
- deklaracje osób, które zadeklarowały zbiórkę odpadów w sposób nieselektywny – **20**

Na nieruchomości niezamieszkałe złożonych zostało **361** deklaracji, w tym:

- deklaracje osób, które zadeklarowały zbiórkę odpadów w sposób selektywny - **318**
- deklaracje osób, które zadeklarowały zbiórkę odpadów w sposób nieselektywny- **43**

Na bieżąco prowadzone są działania mające na celu weryfikację danych zawartych w składanych przez mieszkańców deklaracjach ze stanem faktycznym.

6. Koszty funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi .

Koszty poniesione przez Gminę Gryfów Śląski w 2019 roku na system gospodarowania odpadami komunalnymi zostały przedstawione w tabeli poniżej.

1. Wydatki poniesione w 2019 r. na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi	1 893 029,67 zł
2. Wydatki poniesione w 2019 roku na odbiór, odzysk, recykling i unieszkodliwianie odpadów , w tym:	1 754 279,73 zł
- za odbiór i transport odpadów do RIPOK w Lubaniu	757 187,23 zł
- za zagospodarowanie odpadów przez RIPOK w Lubaniu	997 092,50 zł
3. Dochody otrzymane (wpływy z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi od dnia 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r.)	1 637 861, 56 zł
4. Zaległości z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na dzień 31.12.2019 r.	364 473, 31 zł

Zgodnie z zawartą umową nr 447/2018 z dnia 21 grudnia 2018 r. koszt odbioru 1 Mg odpadów komunalnych z terenu gminy oraz ich transport do RIPOK w Lubaniu w 2019 roku wynosił 250 zł brutto. Pozostałe koszty funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi związane były z obsługą Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) oraz obsługą administracyjną systemu, w tym m.in. wynagrodzeniami/szkoleniami pracowników, zakupem materiałów itp.

Jak wynika z przeprowadzonej analizy wpływy pochodzące z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w 2019 roku nie pokryły kosztów funkcjonowania systemu. Pomimo

prowadzonych czynności związanych ze ściąganiem zaległych należności od właścicieli nieruchomości, którzy nie uiszczają opłat za odpady oraz kierowaniem spraw do egzekucji przez Urząd Skarbowy w przypadkach dużych zaległości, zadłużenie w płatnościach z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od początku funkcjonowania systemu, na dzień 31.12.2019 r. wyniosło **364 473, 31 zł**.

Z uwagi na wysokie zadłużenie mieszkańców, niedobór środków finansowych na pokrycie kosztów związanych z gospodarką odpadami komunalnymi oraz nowelizacją ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w listopadzie 2019 roku Rada Miejska Gminy Gryfów Śląski podjęła uchwały zmieniające sposób naliczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz jej wysokość celem zwiększenia możliwości finansowania systemu.

7. Ilość odpadów komunalnych odebranych z terenu Gminy Gryfów Śląski w 2019 roku.

W tabeli 7.1 przedstawiono zestawienie odebranych odpadów komunalnych z terenu Gminy Gryfów Śląski w 2019 roku.

Tab.7.1. Masa odpadów komunalnych odebranych w 2019 roku z terenu Gminy Gryfów Śląski

Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów [Mg]
20 03 01	niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	2 319,230
20 01 01	papier i tektura	61,65
20 01 02	szkło	161,52
20 01 39	tworzywa sztuczne	131,31
20 02 01	odpady ulegające biodegradacji	197,73
20 03 07	odpady wielkogabarytowe	108,02
17 01 01	odpady betonowe oraz gruz betonowy	29,24
17 01 02	gruz ceglany	8,07
17 01 07	zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego	16,28
20 01 35	zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne	3,60
20 01 27*	farby, tłuszcze, kleje i żywica zawierająca substancje niebezpieczne	0,850
20 01 32	leki	0,24
16 01 03	zużyte opony	3,05
Łącznie		3 040,79

(źródło: karty przekazania odpadów komunalnych)

W tabeli 7.2. przedstawiono zestawienie ilości zebranych odpadów w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) przy ul. Kolejowej 42 w Gryfowie Śląskim.

Tab. 7.2. Odpady zebrane w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w 2019 r.

Kod odpadów	Rodzaj zebranych odpadów komunalnych	Masa zebranych odpadówkomunalnych [Mg]
20 03 07	odpady wielkogabarytowe	108,02
17 01 01	odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	29,24
17 01 02	gruz ceglany	8,07
17 01 07	zmieszane odpady z betonu i gruzu ceglanego	16,28
20 01 39	tworzywa sztuczne	7,31
20 01 35*	zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne	3,60
20 02 01	odpady ulegające biodegradacji	14,78
20 01 27*	farby, tusze, farby drukarskie, kleje i żywica zawierająca substancje niebezpieczne	0,85
16 01 03	zużyte opony	3,05
20 01 02	szkło	3,17
20 01 01	papier i tektura	2,19
Łącznie		196,56

(źródło: karty przekazania odpadów komunalnych)

W 2019 roku z Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) w Gryfowie Śląskim skorzystało 644 osób. W tabeli poniżej została przedstawiona ilość osób z poszczególnych miejscowości gminy, które przekazały swoje odpady do ww. punktu.

Nazwa miejscowości	Ilość osób, które skorzystały z PSZOK-u
Gryfów Śląski	532
Wieża	24
Młyńsko	5
Proszówka	10
Ubocze	53
Rząsiny	12
Wolbromów	1
Krzewie Wielkie	7
Razem	644

8. Możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.

Zgodnie z ustawą o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 r.(t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 701 ze zm.) jako przetwarzanie odpadów rozumie się procesy odzysku lub unieszkodliwiania, w tym przygotowanie poprzedzające odzysk lub unieszkodliwianie.

Możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych związane są z ich zagospodarowaniem w poszczególnych instalacjach odzysku (głównie instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych) lub unieszkodliwiania (głównie składowanie odpadów na składowiskach).

Na terenie gminy Gryfów Śląski nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych. Podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości jest zobowiązany, zgodnie z założeniami ustawowymi obowiązującymi w analizowanym okresie sprawozdawczym, wszystkie wytworzone zmieszane odpady komunalne, selektywnie zebrane odpady zielone i inne bioodpady oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczone do składowania w granicach jednego regionu, przekazać do regionalnej instalacji przetwarzania odpadów komunalnych.

Gmina Gryfów Śląski należała do zachodniego regionu gospodarki odpadami województwa dolnośląskiego, dlatego też odpady komunalne, odpady ulegające biodegradacji w tym odpady zielone zostały przekazane zgodnie z wytycznymi Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami na lata 2016-2022 do Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK) w Lubaniu, ul. Bazaltowa 1- instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych.

W skład instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów wchodzi:

- linia sortownicza odpadów zmieszanych,
- plac stabilizacji/kompostownia,
- instalacja do kompostowania (kompostownia tunelowa) oraz inne budowle związane z prowadzonym systemem wykorzystywania odpadów pochodzenia biologicznego,
- instalacja do produkcji komponentów lub paliwa alternatywnego z odpadów komunalnych- produkcja paliwa alternatywnego.

Do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów służy plac stabilizacji/kompostownia. Pozostałe odpady przeznaczone do składowania kierowane są na składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne.

W 2019 roku z terenu Gminy Gryfów Śląski odebrano łącznie **2 319,230 Mg** odpadów o kodzie 20 03 01, tj. niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, które następnie przekazano do instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych w Lubaniu, ul. Bazaltowa 1.

Spośród odebranych zmieszanych odpadów komunalnych z terenu Gminy Gryfów Śląski, odpady o kodzie **19 12 12** w ilości **752,370 Mg**, tj. odpady powstałe po sortowaniu zmieszanych odpadów komunalnych, zostały przekazane do składowania na składowisku odpadów innych niż niebezpiecznych i obojętne w Lubaniu, co stanowiło 32,44 % całkowitej masy odebranych zmieszanych odpadów komunalnych.

9. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

Podstawową potrzebą inwestycyjną w Gminie Gryfów Śląski jest unowocześnienie i rozbudowa istniejącego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych.

10. Podsumowanie i wnioski.

Przedmiotowa analiza miała na celu zweryfikować możliwości techniczne i organizacyjne Gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi. Gmina zapewnia mieszkańcom odbiór każdej ilości odpadów komunalnych. Dodatkowo mieszkańcy mają możliwość nieodpłatnego dostarczania odpadów problemowych do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. Niestety koszty funkcjonowania systemu nie pokrywają się z wpływami pochodzącymi z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Dlatego też w dalszym ciągu należy dążyć do jego bilansowania się poprzez zwiększenie skuteczności egzekucji ww. opłat. Ważne jest również uświadamianie mieszkańców gminy co do konieczności ograniczania ilości wytwarzanych odpadów komunalnych poprzez świadome zakupy oraz ich selektywnej zbiórki w celu osiągnięcia przez gminę wymaganych poziomów recyklingu i odzysku, co będzie sporym wyzwaniem dla wszystkich samorządów.

BURMISTRZ
Olgiard Poniżnik

Sporządziła:

Agnieszka Olszówka
insp. ds. gospodarki odpadami
Gminy i Miasta Gryfów Śląski

